

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

partialiter, motivum formale ad talem assensum, sed hoc solum testimonio divinae veritatis convenit: Ergo non in Ecclesia auctoritatem, sed solum in primam veritatem, ultimò resolvitur fides nostra, quoad assensum què fidelis præbet mysteriis revelatis. Maior est certa, idè enim in omnium doctrina, prima veritas est id in quod, saltem partialiter, ultimò fides nostra quoad assensum resolvitur, quia est, partialiter saltem, motivum formale assensus fidei. Minor verò probatur. Quod est tantum conditio ad assentiendum mysteriis revelatis, non est, etiam partialiter, motivum formale ad talem assensum, sed testimonium Ecclesie est tantum conditio requisita ad assentiendum mysteriis revelatis: Ergo &c. Maior constat, Minor autè probatur. Testimonium Ecclesie se habet in ordine ad talem assensum, sicut propositio bonitatis obiecti se habet ad voluntatem, ut circa ipsum auctoris actum eliciat; quando quidem idè duntaxat requiritur, quia sicut voluntas non potest amare obiectum, nisi ei proponatur ab intellectu eius bonitas; ita similiter nequit fidelis assentiri Deo sua mysteria revelanti, nisi per Ecclesiam ei proponatur & innotescat divina revelatio. Ergo sicut propositio bonitatis obiecti, facta ab intellectu voluntati, est in doctrina Philosophorum conditio tantum sine qua non amaret voluntas, non verò motivum formale ipsius ad amorem, etiam parziale, sed hoc bonitati duntaxat convenit: ita similiter testimonium Ecclesie proponentis aliquid tanquam à Deo revelatum, habet quidem rationem conditionis, nec scilicet de via ordinaria requisita, ut fidelis assentiatur mysteriis revelatis, non tamen rationem causæ, & motivi formalis, etiam particularis, ad talem assensum, sed hoc soli primæ veritati revelanti convenit.

34 Probatur tertio. Quamvis Moyse loqueretur ad populum, inspiratione divina, tamen fides antiquorum, quoad assensum quem præbebant divinis mysteriis, ipsi à Moyse propositis, non resolvebatur in eius, sed Dei testimonium, iuxta illud Exodi 14. *Crediderunt Domino, & Moyses servus eius*: quo significatur Iudæos Moyse credidisse, quia crediderunt Domino per Moysen loquenti: Ergo similiter, licet Ecclesia proponat nobis mysteria fidei quæ credenda sunt, & credenda à non credendis discernat, nostræ tamen fidei resolutio, quoad assensum, non fit in illam, sed in primam veritatem revelantem, quæ, ut ostendimus articulo præcedenti, est obiectum formale sub quo fides. Vnde I Ioan 4. *Qui novit Deum, audit nos: qui non est ex Deo, non audit nos*: ac si diceret, idè aliquis credit nobis loquentibus, quia credit Deo.

55 Denique suaderi potest conclusio. In id ultimò, quoad assensum, resolvi non potest, etiam partialiter, fides nostra, quod importat aliquid creatum: Sed testimonium Ecclesie, etiam prout est organum Spiritus Sancti consideratæ, importat aliquid creatum: Ergo in illud fides nostra, quoad assensum, ultimò resolvi nequit, etiam partialiter. Minor constat. Ecclesia enim importat certos homines à Spiritu Sancto directos, qui haud dubie sunt quid creatum. Maior verò probatur. In id duntaxat potest ultimò resolvi fides quoad assensum, quod est saltem partialiter obiectum formale ipsius sub quo: Sed nihil creatum est etiam partialiter obiectum formale sub quo nostræ fidei: Ergo fides nostra non potest, quoad assensum, ultimò resolvi, etiam partiali-

A ter, in aliquid creatum. Maior est certa, idè enim in quod, quoad assensum, ultimò resolvitur fides nostra, debet esse motivum formale talis assensus: motivum autem formale quo per fidem assentimur Deo, & obiectum formale sub quo fidei, idem omnino sunt. Minor verò, quam negat Delugio, contendens obiectum formale sub quo fidei nostræ adæquatam esse compositum ex creato & increato, nimirum ex prima veritate loquente, & testimonio Ecclesie per quam loquitur, probatur auctoritate D. Thomæ hic art. 1. dicentis: *Si consideremus formalem rationem obiecti fidei, nihil est aliud quam veritas prima*: quæ verba aperte significant, nihil creatum, etiam partialiter, ingredi obiectum formale sub quo fides. Ratio etiam id suadet: nam si obiectum formale sub quo nostræ fidei esset partialiter aliquid creatum, fides nostra non esset adæquate divina, nec crederemur Deo propter solam eius auctoritatem, seu veritatem, sed solum partialiter, nam etiam ei crederemur propter auctoritatem creaturæ, qualis est Ecclesia. Item fides non esset virtus Theologica, cum de ratione virtutis Theologicæ sit, Deum tanquam obiectum formale & adæquatam respicere.

C Nec valet quod aliqui dicunt, nempe ad rationem virtutis Theologicæ satis esse ut obiectum formale quod sit Deus, licet obiectum formale sub quo sit creatura, vel aliquid compositum ex creato & increato. Non valet, inquam, nam virtus Theologica nihil formaliter respicit quam Deum: At obiectum sub quo est formaliter quod obiectum quod, ut ex dictis art. præcedenti constat: Ergo obiectum sub quo virtutis Theologicæ non potest esse aliquid creatum, vel mixtum ex increato & creato. Et hoc patet in aliis virtutibus Theologicis: obiectum enim formale sub quo ipse est sola divina potentia, ut nos adiuvas ad obtinendam beatitudinem, & obiectum sub quo charitatis, sola bonitas divina, ut nos movens ad diligendum Deum & proximum.

§. III.

Solvuntur objectiones.

C Contra istam assertionem obijcitur primò: ad Roman. 10 dicitur: *Vos estis cives Sanctorum, & domestici Dei, super adificati super fundamentum Apostolorum & Prophetarum*. Vbi Paulus reducit totam fidem in Apostolos, quorum prædicatione primùm illuxit.

Secundò. Augustinus supra citatus ait: *Ego Evangelio non crederem, nisi me Ecclesia Catholica commoveret auctoritate*: Ergo censet quod Ecclesie auctoritas est motivum saltem parziale nostræ fidei, subindeque fidem, in illam, partialiter saltem, resolvi quoad assensum, quem fideles præbent mysteriis à Deo revelatis.

Tertio: In hoc solum fidelis distinguitur ab hæretico, quod fidelis credit Ecclesie, hæreticus autem ei non vult credere, sed soli primæ veritati: Ergo signum est Ecclesie auctoritatem ad obiectum formale sub quo fidei pertinere, & per consequens in eam assensum hominis fidelis partialiter saltem resolvi.

Quartò: Assensus fidei humanæ, quem datus Regi loquenti per suos legatos, resolvitur partialiter in auctoritatem nuntiorum: Ergo similiter assensus fidei, quem præbimus Deo, per

ARTICVLVS III.

An reuelationes private ad obiectum
fidei pertineant.

per Apostolos, per Summum Pontificem, & Concilia loquenti, resoluitur particulariter in Ecclesiæ autoritatem. Consequentia patet, cum ex paritate rationis, tum etiã quia 2. ad Corint. 5. Apostoli proponentes res fidei, dicuntur Christi legati, seu pro Christo legatione fungi. Denique: si quæras ab aliquo fidei, quare credis Deum esse Trinum & Vnum? Respondebit, quia Deus reuelauit. Si verò iterum quæras unde scis Deum reuelare? Respondebit, quia Ecclesia dicit: Ergo ultima fidei nostræ resolutio fit in Ecclesiam, non verò in primam veritatem reuelantem.

Sed hæc leuia sunt, & facile delui possunt. Ad primum enim respondetur, Apostolum reducere fidem ad prædicationem Apostolorum, & propositionem Ecclesiæ, non ut rationem formalem assentiendi, sed solum ut in conditionem applicantem: eo proportionali modo, quo apprehensio intellectus est conditio applicans obiectum formale voluntatis, scilicet bonitatem, ut in secunda probatione conclusionis declarauimus.

Ad secundum dicendū, verba illa Augustini, non significare Ecclesiæ autoritatem esse motiui, seu rationem formalem cur credamus, Evangelio: sed solum illam esse ordinarium medium cognoscendi quid sit pro Evangelio recipiendum: unde ex illo testimonio solum potest colligi, ultimam fidei nostræ resolutionem, quoad propositionem & reuelationem credendorū, fieri in ipsam Ecclesiam, ut in prima conclusione docuimus; non verò quoad assensum mysteriis reuelatis, de quo est quæstio in presenti.

Ad tertium respondeo, hæreticum distinguere fideli in eo quod fidelis credit primæ veritati reuelanti, ut obiecto formali sub quo fidei, & Ecclesiæ ut infallibili regulæ in proponendo res fidei, hæreticus verò neque etiam isto modo credit Ecclesiæ proponenti, & consequenter nec primæ veritati reuelanti, cum Deus reuelauerit Ecclesiam in proponendis rebus fidei errare non posse.

Ad quartum: concessio Antecedente, nego consequentiam, & paritatem: Ratio verò disparitatis est, quia cum fides, quæ creditur Regi per legatos suos loquenti, sit humana, non est mirum quod pars ejus obiecti formalis sub quo, sit, præter autoritatem Regis, autoritas ipsa Legati: subindeque nec quod in utramque resoluitur quoad assensum, at verò fides nostra totaliter diuina est; unde testimonium humanum, siue autoritas Ecclesiæ, quæ est quid creatum, non potest esse ejus obiectum formale sub quo, etiam partialiter, sed tantum conditio requisita ad ejus motionem & causalitatem: sicut propositio bonitatis obiecti, est tantum conditio necessaria, ut bonitas moveat voluntatem ad sui amorem & prosecutionem.

At ultimum solutio patet ex dictis: resolutio enim fidei nostræ fit in Ecclesiam, ut in regulam proponentem credenda, & ea discernentem à non credendis: non verò ut in rationem formalem credendi, seu assentiendi mysteriis reuelatis: hæc enim non potest esse aliquid creatum, vel mixtum ex creato & increato, sed solum ipsa prima veritas in dicendo, ut in ultima probatione nostræ conclusionis ostendimus. Vnde

egregie Cassianus: *Deus hoc dixit: verbum illius summa ratio est, remoueo argumenta, remoueo disputationes, sola mihi ad credendum sufficit persona dicentis.*

Tom. 1^a.

NOtandam primò, reuelationem aliquam potest dici privatam duobus modis. Primò ex parte personæ cui fit, quando scilicet aliquid reuelatur per aliquam personam particularem, v. g. per S. Brigittam, vel S. Catharinam Senensem, non verò per Ecclesiæ Principes, ut per Prophetas, Apostolos, & uniuersales Pastores, quos Deus esse voluit quasi uniuersalia instrumenta, ad manifestandam doctrinam cœlestem, & quasi cœlos quosdam in hoc spirituali mundo Ecclesiæ.

BSecundò ex parte rei propositæ seu reuelatæ, quando nimirum veritas quæ manifestatur, ad communem totius Ecclesiæ utilitatem & instructionem non pertinet, nec ordinem habet ad Deum, ut ad obiectum formale quod nostræ fidei, v. g. si Deus mihi reuelaret numerum stellarum quæ sunt in cœlo, vel arenarum quæ sunt in litore maris, vel ea quæ modò sunt apud Indos & Tartaros, talis reuelatio diceretur privata, non solum ex parte personæ, sed etiam ex parte materiæ, seu rei quæ manifestaretur & reuelaretur: Si verò aliquid ad comunem totius Ecclesiæ instructionem pertinet, mihi patefaceret, talis reuelatio esset solum privata ex parte personæ, non verò ex parte materiæ, seu rei reuelatæ.

CNotandum secundò, fidem dupliciter considerari posse: primò ut est Catholica, seu uniuersalis, & spectat ad totam Ecclesiam, per totum orbem diffusam: secundò ut est Theologica & diuina, seu quatenus respicit diuinam veritatem reuelantem, ejusque testimonio innititur.

His præmissis, facile poterit resolui difficultas proposita, quæ Theologos in duas sententias extremè oppositas diuisit; quibusdam affirmantibus reuelationem privatam ad fidem sufficere, aliis verò id negantibus, in quam partem magis communiter inclinant Thomistæ. Existimo tamen utramque sententiã conciliari posse, distinctione adductâ duplicis reuelationis privatæ, & duplicis fidei, Catholicæ scilicet & Theologicæ. Vnde

DDico primò: Si Deus, etiam ut author supernaturalis reuelaret alicui aliquid temporale, sub ratione temporali, quod proinde ad comunem Ecclesiæ instructionem & utilitatem non pertineret, neque in Deum referretur, talis reuelatio non spectaret ad fidem intusam, supernaturalem, & theologiam, sed ad donum Prophetiæ, vel ad aliud lumen supernaturale, per modum transeuntis communicatum.

EProbatur prima pars: De ratione fidei, ut est virtus Theologica, est respicere Deum ut obiectum formale quod, & cætera omnia prout ordinantur ad ipsum: Ergo si aliqua reuelarentur à Deo sub ratione temporali, quæ non pertinerent ad religionem Christianã, nec ordinem haberent ad Deum, non attingerent à fide, ut est virtus Theologica. Consequentia patet, Antecedens probatur, tum ex D. Thoma hic art. 1. dicente: *Nihil cadit sub fide, nisi in ordine ad Deum*, tum etiam exemplo spei & charitatis, quæ etiam sunt virtutes Theologicæ: nam quidquid per spem speratur, & per charitatem diligitur, est in ordine ad Deum ut obiectum formale quod.

Confirmatur. Fides in hoc distinguitur à prophetiã, quòd illa de se respicit aliquid æternum, ista

Dd iij

ista